

Pályázat a Magyar Drámapedagógiai Társaság elnöki tisztségére

Körömi Gábor vagyok, drámapedagógus, művészeti iskolai tagintézmény-igazgató, a felsőoktatásban drámapedagógus képzések oktatója. Szakmai önéletrajzomat mellékelem. 2014 óta vagyok a Magyar Drámapedagógiai Társaság elnökségének tagja, 2019 óta alelnöke, Kaposi László és 2023 januárjától Ákli Krisztián elnöksége alatt. Az előző évtized megmutatta számomra, hogy egy nagy múlttal rendelkező társadalmi szervezet hogyan és milyen erőforrásokkal igyekszik az általa felvállalt értékeket és ügyeket képviselni és ezekhez tartozó programokat akár erején felül is megszervezni és lebonyolítani. Köszönet valamennyi előző elnöknek, Tibornak, Juditnak, Marinak, és legfőképpen Lacinak és Krisztiánnak, hogy eddig elkormányozták a társaság hajóját! A Társaság 2025 január 4-i tisztújító közgyűlésén az elnöki pozíciót megpályázom. Teszem ezt elsősorban azért, mert felelősséget érzek egy nagy múltú társadalmi szervezet jövőjéért.

MAGYAR DRÁMAPEDAGÓGIAI TÁRSASÁG - HELYZETÉRTÉKELÉS

A hetvenes évek óta beszélhetünk Magyarországon drámapedagógiáról. Ekkor volt az első Országos Gyermekszínjátszó Találkozó Pécsen, s itt mesélt először Mezei Éva és Debreczeni Tibor egy angliai módszerről, melyben másképpen álltak a pedagógusok a színházhoz és a gyerekekhez. A gyermekszínjátszó rendezőknél termékeny talajra talált a módszer, s sokan, sokféleképpen foglalkoztak drámajátékkal, drámapedagógiai eszközökkel. Felsorolni is nehéz, hányféle műhely, mester kezei alatt nőttek fel olyan színjátszó nemzedékek, akik maguk is ezt a kifejezési formát találták meg a színpadon, vagy a katedrán.

Alapvetően a drámapedagógia nem iskolai gyökerű, hiszen a hetvenes évek oroszos/porosz pedagógiai alapokon működő általános és középiskoláiból igencsak kilógott ez a reformpedagógiai irányzat, így aki az iskolában szerette volna ezt csinálni, hamar a kapukon kívül találta magát. Nem így a közművelődési intézményrendszerben, ahol a művelődési házak hálózata nem csak felkarolta, de háttérrel is biztosított a mozgalomnak. A központ, a képzések kitalálója és szervezője a Népművelési (és Propaganda) Intézet volt, s nem véletlen, hogy maga a módszertan nem iskolai tananyagként, hanem közművelődési programként terjedt el. A hagyományos iskola, az oktatási-nevelési rendszer, benne a pedagógusképzés nem lett nyitott, nem mozdult a drámapedagógia felé.

A Magyar Drámapedagógiai Társaság 1988-as megalakulása nem csak azért volt mérföldkő, mert végre lehetett szabadon társulni egy-egy fontos ügy érdekében, hanem azért is, mert az állampárt meghatározó szerepe mellett az eddig államilag finanszírozott kultúra finansziális háttere is átalakult. Pályázni lehetett és kellett is, a sokféle kínálatból így tudott megmaradni minél több cél, minél több ügy. A társaság (MDPT) a drámapedagógia mellett felkarolta a gyermekszínjátszást, később a színházi nevelés ügyét is, hiszen sok helyen drámapedagógusok foglalkoztak gyermekszínjátszással, színházi neveléssel.

A rendszerváltás után, a kilencvenes években a módszer felhasználási területe, ismét angol inspirációk

segítségével kiszélesedett, megnyílt a tér a színházi nevelési társulatok valamint a drámapedagógia új, oktatásban szélesebb körben alkalmazható lehetőségei előtt. Jöttek az új, oktatással kapcsolatos törvények, a közoktatásba és az egyetemi oktatásba is bejutott a dráma, hála Gabnai Katalin és szövetségesei állhatatos munkájának. Az évtized végén megnyithattak színművészet-bábművészet ágon az alapfokú művészeti iskolák is. A legutóbbi két évtizedben azt látjuk, hogy a színházi szféra is nyitni kezdett a drámapedagógia és a színházi nevelés felé.

Közben átalakult körülöttünk a kulturális tér, a pályázati rendszer. A nyolcvanas években egy állami szerv, a Népművelési Intézet adott szakmai háttérrel a versenyeknek és a továbbképzéseknek, a kilencvenes években hasonló szerepet töltött be a társaság nemhivatalos székhelye, a Marczibányi Téri Művelődési Központ, a megyei művelődési központok és a bennük létező drámás műhelyek mellett. Ahhoz, hogy egy mozgalom működjön, mindenképp szükséges valamiféle intézményi háttér. Ez ugyanígy érvényes a jelenidőre is, hiszen valahol csak kell tartani a foglalkozásokat, valahol csak kell helyet biztosítani a fesztiváloknak és valahol kell helyet találni a továbbképzéseknek is. Ehhez eddig mindig megtaláltuk a szövetségeseket. Budapesten elsősorban a Marczibányi Téri Művelődési Központot, mely kerületi művelődési házból nem csak egy meghatározó kulturális intézménnyé vált Budapesten, de otthont és háttérrel adott a drámapedagógiának, nem csak fővárosi, de regionális, sőt országos szinten. Elkötelezett programszervezőket, intézményvezetőket látunk a társaság és a drámapedagógia elmúlt harminchat esztendejében a vidéki központokban is, Kecskeméten, Szegeden, Balassagyarmaton, Győrben, Celldömölkön, Pécsen, Miskolcon, Nyíregyházán, Debrecenben és még sorolhatnám, de nem teszem.

A világ azonban változik körülöttünk és ez érvényes a közművelődési intézményekre is. A drámapedagógia iránt elkötelezett pedagógusokként azt látjuk, hogy vannak olyan területek, melyek kiemelkedtek, gyors és rendszeres támogatásra lelnek, ugyanakkor vannak olyan területek, melyeket épp csak a bennük létezők hivatástudata és elköteleződése tart életben. Sokszor szervezünk úgy programot, találkozót, hogy a szervezők csak saját szabad idejüket, szabad energiájukat teszik bele a rendezvénybe, mert más támogatás épp nincsen. Bizony sokszor érvényes ez a csoportvezetőkre is. A gyerekek persze ebből alig vesznek észre valamit, nem látják, hogy a csoportvezetőjük, a találkozók szervezői milyen energiákat kell, hogy megmozgassanak annak érdekében, hogy megvalósuljon egy-egy rendezvény. Meggyőződésem, hogy a drámapedagógia és a gyermekszínházi játszás hoz annyi társadalmi hasznot, annyi sikert, élményt a résztvevőknek, hogy ne csak megtűrt mozgalom, hanem kiemelten fontos tényező legyen a fiatalok nevelésében.

Az MDPT az elmúlt két évben Ákli Krisztián elnök irányításával, új szemléletmóddal és új területek, partnerek bevonásával igyekezett megerősíteni és életben tartani a drámapedagógia és a gyermekszínházi játszás magyarországi ügyét. A csökkenő pályázati támogatások mellett/ellenére az elmúlt években is sikeresen lebonyolítottuk a Weöres Sándor Országos Gyermekszínházi Találkozót és sor került immár új helyszíneken, vándorrendezvénynek definiálva a programot a Színház-Dráma-Nevelés módszertani rendezvényünkre. A Dráma van – nyáron-t 2023-ig minden évben folyamatosan megszerveztük a Marczibányi téren, idén sajnos erre nem került sor. Új partnereket, finanszírozási lehetőségeket kerestünk és próbáltunk ki, az elnökség tagjai saját

kapcsolatrendszerüket felhasználva segítették a közös munkát. Köszönet érte mindenkinek! Az alábbi sorokban igyekszem röviden értékelni az örökséget és célok kitűzésével megmutatni, hogy véleményem szerint ebben a helyzetben merre találunk kivezető utakat.

ELNÖKI PROGRAM – RÉSZLETEKBEN

Tagság

Az elmúlt évben igyekeztük rendbe tenni tagjaink sorát. Mindazokat, akik tartoztak, kértük, hogy rendezzék ezt, vagy jelezzék egyesületünk felé, ha már nem szeretnének tagjaink lenni. Sokan szerencsére az első utat választották, így most a taglétszámunk az alábbiak szerint alakul. 2024. novemberi adatok alapján 88 rendes és 16 tiszteletbeli tagunk van, emellett 21-en csak két évvel ezelőtt fizettek. Új belépő tagjaink száma 2024-ben 12 fő.

Külsős kapcsolatok

Az elmúlt két év azt bizonyította, hogy új partnereket kell keresnünk a kulturális és oktatási térben. A közművelődési hálózat és a pályázati rendszer átalakulása megnehezíti hagyományos programjaink sikeres megvalósítását, lehetetlenné teszi új programok közös létrehozását. Mindaz, amire most erőnk van, csupán arra elég, hogy saját tartalékainkat felélve még néhány évig toljuk tovább a WSO-t és új felsőoktatási partnereket bevonva megvalósuljon az SZDN.

Stratégiai partnereink az amatőr művészeti területen működő egyesületek (Országos Diákszínjászó Egyesület, Magyar Színjátékos Szövetség, Magyar Versmondók Egyesülete), felsőoktatási partnerként tekintünk azokra az egyetemekre, ahol a képzésekben megjelenik a drámapedagógia, valamint a kulturális és oktatási ágazaton lévő valamennyi olyan állami és civil szervezet, mely segítheti munkánkat egyesületi céljaink megvalósításában.

Padavanok

A tovább lépéshez az egyik irány a nyitás a fiatalok felé. A felsőoktatásban jelenleg négy helyen zajlik drámapedagógus tanárképzés, ezen kívül több helyszínen is szakirányú továbbképzés. A fiatalok bevonása érdekében próbálkoztunk korábban egyfajta mentorrendszer kialakításával. A fiatal drámapedagógus padavanok bekapcsolása a programokba 2023-ban még lelkesen indult, nagyobb hajlandóság volt a fiatalokban is, bennünk is. 2024-re ez a programunk egy kicsit megakadt, jó lenne találni új kapcsolódási formákat, hogy a fiatalok ne kerüljenek ki teljesen látókörünkől.

Régiós nagykövetek

A nagykövet név nem biztos, hogy a legjobb választás, mindenesetre ahogy korábban a „vének tanácsa” segítette szakmai tanácsadóként az MDPT munkáját, most létrejöhetne az elnökség körül egy olyan felkért és megbecsült szakmai kört, akik régóta segítik munkánkat a régiókban, számítunk rájuk mind a WSO, mind pedig más regionális rendezvények szervezésében. Tarthatnák a kapcsolatot saját régiójuk drámapedagógusaival,

szervezhetnék a helyi drámás, gyermekszínházi életet – a régi drámapedagógiai műhelyek újjáélesztése érdekében – határon innen és túl is...

Iroda

A legsürgősebb előttünk álló feladat az iroda áthelyezése. Az iroda, ahol a tanfolyami dokumentációt, az egyesületi iratokat, kiadványainkat őrizzük, emellett a tanfolyamoknál használjuk konzultációkra, irodai nyomtatásra. A Marczibányi Téri Művelődési Központ az MDPT iroda terembérletét olyan mértékben emelte, hogy ez új helyszín keresésére kényszeríti a jelenlegi elnökséget. Igazából nem használjuk ki az irodát, nincs napi, sőt heti jelenlétünk sem az épületben. A Marczibányi Téri Művelődési Központ, melynek tudom, hogy már nem is ez a neve, de nekünk csak Marcsi marad, évtizedekig jó gazdája, befogadó helyszíne volt a hazai drámapedagógia legnagyobb rendezvényeinek, Szakall Judit és Kaposi László szakmai irányításával rengeteg akkreditált továbbképzést, mesterkurzust, módszertani rendezvényt vittünk végig a házban. A „Marczi” neve máig összekötődik a drámapedagógiával, pedig a könyvelés máshol van, az irodavezető, Kobza Enikő home office-ban végzi javarészt munkáját, így semmi nem indokolja, hogy fentartsunk havi 100.000.-Ft-ért egy helyiséget, amit alig használunk. A helyiségből a kulturális központ nyitott irodát szeretne kialakítani, melyben nekünk is lesz egy szekrényünk és a saját programjainknál mérsékelt óradíjért tudjuk majd használni.

Szakmai kiadványok

Az egyesület szakmai kiadványai az elmúlt években szinte csak a Drámapedagógiai Magazin számaira korlátozódtak, ehhez sikerült 2024-ben is pályázati támogatást kapnunk. A magazin online formában jelenik meg, Vatai Éva könyvét jelentettük meg még 2024-ben, szintén elektronikus változatban. Szükséges lenne a DPM és a szakmai kiadványok feladatait annak érdekében átpozicionálni, hogy megfeleljünk a tudományos életben elfogadott új szabályrendszernek és a jövőben is számon tartsanak minket.

Honlapok és kommunikáció

Az egyesület egyik legfontosabb megjelenési formája a honlap. A drama.hu az utóbbi időben kiegészült a Drámapedagógiai Magazin külön oldalával és a Gondolatkövető Podcast csatornával. Emellett a gyermekszínháznak is van külön oldala wso.hu címen. A híreket a frissült tagsági levelezőlistán illetve a saját FB oldalunkon kommunikáljuk, több drámás szakmai csoportot is működtetve. Ezekre az oldalakra véleményem szerint nagyobb figyelem kellene, hogy jusson, annak érdekében, hogy a tagságot és a drámás, gyermekszínházi közösséget hatékonyabban tudjuk tájékoztatni.

Színház-Dráma-Nevelés

Vándorrendezvényként 2023-ban a Déryné Központban, 2024-ben pedig az Apor Vilmos Katolikus Főiskolán került megrendezésre ez a programunk. Mindkét befogadó partner irányt jelenthet a folytatáshoz. Az SZDN célja, hogy találkozási lehetőséget adjon az ország drámás szakmai közösségének, valamint a bemutató foglalkozásokkal, műhelybemutatókkal új inspirációt, információkat kapjunk egymástól. Az utóbbi időkben a programon elsősorban azok a drámapedagógus hallgatók vettek részt, akik jelenleg vagy az elmúlt esztendőben

szakirányú képzésben tanulnak. Jó látni, amikor a volt diákok évfolyamtalálkozóként is megélik az SZDN-t. Milyen jó lenne, ha azok, akik rendszeresen részt vesznek a rendezvényen, az egyesület tagjai közé is lépnének és így is segítenék a munkánkat! A 2025-ös tervezett helyszínünk a Károli Gáspár Református Egyetem – ezzel kapcsolatban kérdést vet fel, hogy az egyetem 2025-től kivezeti a drámás képzéseit.

Weöres Sándor Országos Gyermekszínpászó Találkozó és Fesztivál

Másik legfontosabb rendezvénysorozatunk a WSO. A szűkülő pályázati lehetőségek és a közművelődési rendszer átalakulása miatt ezzel van mindig a legtöbb kihívást jelentő feladatunk. Az elkövetkező hetekben meg kell hirdetni az idei találkozót, ehhez fel kell vennünk a kapcsolatot a helyi szervezőkkel. Számítok mindenképp Ledőné Dolmány Mária eddigi nagyszerű munkájára, de szeretném, ha több segítséget kapna és a szervezés terheit jobban meg tudnánk osztani. A források keresésében számítok a jelenlegi és a jövőbeli elnökség segítségére, valamint a regionális és megyei partnerek munkájára. Életben kell tartanunk a Gyémánt okleveles gyermekszínpászó–rendező díjat, mert ezzel tudjuk elismerni a hosszú idő óta kiválóan dolgozó pedagógusok munkáját. A szervezőkkel az online térben jobban lehetne tartani a kapcsolatot, ma már egy megbeszéléshez elég egy online link és egy egyeztetett időpont, és nem kell utazást, helyszínt külön egyeztetni. Milyen jó lenne, ha azok, akik gyermekszínpászó csoportvezetőként részt vesznek a WSO-n, az egyesület tagjai közé is lépnének és így is segítenék a munkánkat!

Dráma van nyáron

A Marczihoz kötődik nyári programunk, mely sajnos 2024-ben kimaradt, de évtizedekig állandó nyári programunk volt annak érdekében, hogy fiatal drámapedagógusok bemutatkozhasanak a szakmai közönség előtt, s a résztvevők az éves munkájuk tervezése előtt kapjanak új inspirációkat, ötleteket. Egy ilyen rendezvény voltaképpen alig kerül pénzbe, a résztvevők csak minimális regisztrációs díjat fizetnek, a foglalkozásvezetők pedig csupán útiköltséget kapnak. Érdemes persze átgondolni, hogy az ingyenmunkát 2025-ben mennyire lehet elvárni a foglalkozásvezetőktől, ugyanakkor milyen jó lenne, ha a Gyermekszínpászó Rendezői Fórumokhoz hasonlóan regionális szinten tudnánk megvalósítani hasonló szakmai napokat.

Tanfolyamok

Két 120 órás akkreditált pedagógus továbbképzésünk van jelenleg, a Drámapedagógiai tanfolyam (évente két alkalommal) és a Gyermek- és diákszínpászó rendezői tanfolyam (évente egy alkalommal). A tanfolyamok eltartják magukat, sőt hasznot is hoznak az MDPT-nek. Mindenképp jó lenne végiggondolni, hogy meg tudunk-e szervezni hasonló tanfolyamokat pl. vidéki helyszíneken, illetve az átalakuló pedagógus továbbképzési rendszerben hogyan tudjuk újra pozicionálni az akkreditált továbbképzéseket.

Nemzetközi kapcsolatok

Sajnos ebben a tekintetben csak kérdéseket tudok feltenni. Az elmúlt években nem beszélhettünk az MDPT nemzetközi kapcsolatairól. Az előre lépésben számítok a felsőoktatásban dolgozó egyesületi/elnökségi tagjaink, elsősorban Bethlenfalvy Ádám segítségére és közvetítésére.

Kutatás fejlesztés

Az egyetemekkel kapcsolatban nagyon fontos a kapcsolatok megerősítése, hiszen hiányzó tevékenységi területünk a kutatás-fejlesztés. Hamarosan drámapedagógusok hada jelentkezik OTDK-s és szakdolgozati tapasztalatokkal a szakmában. Kár lenne veszni hagyni ezeket az energiákat és nem keresni olyan felsőoktatási illetve közoktatási partnereket, akik bevonásával drámás témájú kutatásokba tudnánk bevonni az MDPT-t és a tagságot.

Források

Mindehhez a tevékenységekhez röviden összefoglalva sem elegendő saját forrásunk, sem pedig külsős pályázati forrásunk nem áll kellő mértékben rendelkezésünkre. Hozzá kell tennem, hogy ez mindig így volt, amióta a társaság elnökségéhez tartozom és rálátok anyagi helyzetünkre. Ugyanakkor a tovább lépéshez nem biztos, hogy csak a pénz szükséges. Tagdíj bevételek, regisztrációs díjak, tanfolyami befizetések mellett pályázzunk, ahova csak lehet, de hiszen eddig is ezt csináltuk. Jobb munkamegosztással, új partnerek keresésével, a tagság hatékonyabb bevonásával sikerülhet a megújulás, de ha minimális rövidtávú programként fogalmazok, akkor a túlélés.

ZÁRÓMONDAT

Kerestem irodalmi pillanatot, hogy melyik lehetne a legfrappánsabb zárszó egy elnöki pályázathoz jelen helyzetben. A Gyűrűk ura filmváltozatában találtam idézetet a Fekete kapunál vívott csata elejéről, hadd álljon most ez végszóként, pályázatom utolsó szavaként: „**Frodóért!**”

Budaörs, 2024. december 31.

Körömi Gábor